

16 Ιανουαρίου 2017
Αριθμ. Πρωτ.: 210063/1895/2017
Ειδική Επιστήμονας: Σοφία Αμοριανού
τηλ.: 213 1306 815, φαξ: 210 7292129
e-mail: amorianou@synigoros.gr

Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης
Περιφερειακό Υποκατάστημα Μισθωτών Θεσσαλονίκης
Τμήμα Διοικητικών Μέσων Θεραπείας Συντάξεων
Υπόψη Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής
Αριστοτέλους 15-17
546 24, Θεσσαλονίκη

Ο Συνήγορος του Πολίτη παρέλαβε την αναφορά, με αριθμό φακέλου υπόθεσης 210063/2015, του κυρίου....., του, τέως τακτικού υπαλλήλου ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και νυν συνταξιούχου λόγω αναπηρίας, με ΑΜΑ ΙΚΑ, ΑΜΚΑκατοίκου Θεσσαλονίκης, τθ οδός, τκ, Με την αναφορά του ο κύριοςδιαμαρτύρεται κατά του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και ζητά τη διαμεσολάβηση της Ανεξάρτητης Αρχής, προκειμένου να του επιστραφούν ποσά που παρακρατήθηκαν από τη σύνταξή του ως αχρεωστήτως καταβληθείσες μισθοδοσίες και αφορούν στο χρονικό διάστημα από 7/11/2014 έως 5/12/2014, χρονικό διάστημα 27 ημερών, κατά το οποίο είχε μεν απολυθεί από την υπηρεσία του Ιδρύματος, δεν είχε όμως ακόμα συνταξιοδοτηθεί.

I. Ιστορικό

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του ασφαλισμένου και όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ο κύριος....., τέως τακτικός υπάλληλος του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ 25^{ης} Μαρτίου, κρίθηκε ανάπηρος από κοινή νόσο από 29^{ης} Απριλίου 2013 και εφ' όρου ζωής, σύμφωνα με την υπ. αριθμ. 09905/2014/509/17-03-2014 γνωμάτευση της Β/βάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής (ΒΥΕ) του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ) Θεσσαλονίκης. Με απόφαση της Διευθύντριας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ 25^{ης} Μαρτίου έλαβε αναρρωτική άδεια με αποδοχές από 1^{ης} Νοεμβρίου 2014 έως 31 Δεκεμβρίου 2014 και συνέχισε να μισθοδοτείται μέχρι 28/02/2015.

Επίσης, η Β/βάθμια Υγειονομική Επιτροπή ΠΕΔΥ 3^{ης} ΔΥΠΤΕ Μακεδονίας, με την υπ. αριθμ. 03/07-11-2014 απόφασή της, έκρινε ότι η πάθηση του κυρίουείναι μη δεκτική ίασης. Ως εκ τούτου, ο κ.κρίθηκε ως ανίκανος να εξακολουθήσει την άσκηση των υπηρεσιακών του καθηκόντων και απολύθηκε από την υπηρεσία του Ιδρύματος την 7^η Νοεμβρίου 2014 (ΦΕΚ Γ').

Κατά τους ισχυρισμούς του, ευρισκόμενος σε αναρρωτική άδεια, ο κ.δεν μπορούσε να γνωρίζει την ημερομηνία απόλυσής του, αφού το Α' Υπηρεσιακό Συμβούλιο Υπαλλήλων ΙΚΑ-ΕΤΑΜ συνεδρίασε την 28/11/2014, το Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Γ') με την απόφαση απόλυσης του δημοσιεύτηκε την 31/12/2014 και το Αποδεικτικό Παραλαβής της Απόλυσής παρελήφθη την 20/01/2015. Από την υπηρεσία του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δεν μπόρεσε να πληροφορηθεί ποια ημερομηνία θεωρείται, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, ως ημερομηνία λήξης της συντάξιμης υπηρεσίας του και έναρξης της συνταξιοδότησης του, με αποτέλεσμα να υποβάλει αίτηση συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας, την 5^η Δεκεμβρίου 2014, για να συνταξιοδοτηθεί σύμφωνα με τις κοινές διατάξεις του ΑΝ 1846/1951.

Με το υπ. αριθμ. 201/2015/27-3-2015 έγγραφό του, το Τμήμα Συντάξεων Υπαλλήλων ΙΚΑ της Διοίκησης του Ιδρύματος ενημέρωσε το Περιφερειακό Υποκατάστημα ΙΚΑ - ΕΤΑΜ Θεσσαλονίκης ότι «η συντάξιμη τακτική υπηρεσία του από **01/03/1996** έως και την **07/11/2014**, (ημερομηνία κατά την οποία η πάθησή του κρίθηκε ως μη δεκτική ίασης σύμφωνα με τη υπ. αριθμ. 03/07-11-2014 γνωμάτευση της και της Β/βάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής ΠΕΔΥ της 3^{ης} ΔΥΠΤΕ) ανέρχεται σε 18-8-7. [...] Επιπρόσθετα σας γνωρίζουμε ότι το αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό **ΕΥΡΩ 4.319,52**, πρέπει να καταβληθεί με παρακράτηση συμψηφιστικά από τα αναδρομικά της σύνταξής του. [...]».

Με την υπ. αριθμ 11659/11-06-2015 απόφαση Διευθυντή του Περιφερειακού Υποκαταστήματος ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Θεσσαλονίκης χορηγήθηκε στον ενδιαφερόμενο σύνταξη βαριάς αναπηρίας από αιτήσεως και εφ' όρου ζωής. Στην απόφαση συνταξιοδότησης ορίστηκε ότι ο συνταξιούχος εισέπραξε μετά την αποχώρηση από την υπηρεσία την 07/11/2014 ποσό 4319,52 € από αχρεωστήτως καταβληθείσες μισθοδοσίες, το οποίο οφείλει να εξοφλήσει με παρακράτηση από τις οφειλόμενες αναδρομικώς συντάξεις ή από το μηνιαίο ποσό της σύνταξης του. Κατά της απόφασης αυτής, ο κύριοςυπέβαλε την 14/7/2015 ένσταση, η οποία εκκρεμεί ενώπιόν σας.

Στην ένστασή του, ο κ.ισχυρίζεται ότι χωρίς δική του υπαιτιότητα, καλοπίστως εισέπραττε το μισθό του, ευρισκόμενος σε αναρρωτική άδεια και ζητά να του επιστραφεί το ποσό που αναλογεί στο χρονικό διάστημα από 7^{ης} Νοεμβρίου 2014 έως 5^{ης} Δεκεμβρίου 2014. Κατά το χρονικό αυτό διάστημα δεν θεωρείται από την υπηρεσία ούτε εν ενεργεία υπάλληλος, αφού απολύθηκε την 7/11/2014 ούτε

συνταξιούχος, αφού συνταξιοδοτήθηκε την 5/12/2014 ούτε όμως ασθενής αφού επέστρεψε κάθε ποσό που έλαβε ως μισθό ή επίδομα ασθενείας.

Ας σημειωθεί ότι, όσον αφορά στην επικουρική συνταξιοδότηση του κυρίου.....το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης, Διεύθυνση τέως ΤΕΑΠΟΚΑ ανέτρεξε στην ημερομηνία απόλυσης και απένειμε σύνταξη από 8^{ης} Νοεμβρίου 2014, παρόλο που η αίτηση συνταξιοδότησης υποβλήθηκε την 22/12/2014. Επίσης, ας σημειωθεί ότι για τους υπαλλήλους των ΝΠΔΔ που επιλέγουν να συνταξιοδοτηθούν σύμφωνα με τις δημοσιονομικές διατάξεις, η συντάξιμη υπηρεσία *τερματίζεται, σε περίπτωση απόλυσης για νόσο που δεν επιδέχεται θεραπεία, με την πάροδο διμήνου από τη λήξη της τελευταίας αναρρωτικής άδειας, που έλαβαν πριν από τη γνωμάτευση της οικείας Υγειονομικής Επιτροπής ή της διαθεσιμότητας και σε περίπτωση που εξακολουθούν να εργάζονται με την πάροδο διμήνου από τη γνωμάτευση της προαναφερομένης Υγειονομικής Επιτροπής, ανεξάρτητα από το χρόνο κοινοποίησης της απόλυσης ή την τυχόν προσφορά υπηρεσίας και την καταβολή μισθού πέρα από το δίμηνο, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 39, παρ. 1, εδ β, του ΠΔ 169/2007, ΦΕΚ Α 210, Κώδικας Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων.*

II. Επισημάνσεις

Συχνά οι ασφαλισμένοι, ενόψει και της πολυπλοκότητας των σχετικών με την ασφαλιστική νομοθεσία ρυθμίσεων, δεν γνωρίζουν πλήρως τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβούν, για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων και συμφερόντων τους, με αποτέλεσμα ορισμένες φορές να χάνουν το δικαίωμά τους σε παροχές. Οι ασφαλιστικοί οργανισμοί οφείλουν να ενημερώνουν τον ασφαλισμένο για όλα τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τις δυνατότητες που του παρέχει η νομοθεσία, ώστε να μη χάνει το συνταξιοδοτικό του δικαίωμα, εξαιτίας έλλειψης τυπικής προϋπόθεσης, εφόσον πληροί τις ουσιαστικές προϋποθέσεις του νόμου (ΔΕφΠτερ 300/2001, ΔΠρΘεσ 4978/1999).

Εξάλλου, η νομολογία των δικαστηρίων σταθερά αποφαινεται ότι *«...με δεδομένο ότι η ασφαλιστική νομοθεσία είναι πολύπλοκη σε βαθμό τέτοιο που καθιστά δυσχερή στους ασφαλισμένους τη γνώση των δικαιωμάτων τους, για την επίτευξη του σκοπού της κοινωνικής ασφάλισης, που είναι η περιέλευση των ασφαλιστικών παροχών στους δικαιούχους και αποτελεί στόχο του καθιερούμενου από το Σύνταγμα κοινωνικού κράτους, τα ασφαλιστικά όργανα του ΙΚΑ πρέπει, κατ' εφαρμογήν των αρχών της χρηστής διοίκησης, να μην αρκούνται στην άγνοια των ασφαλισμένων και την έλλειψη σχετικού αιτήματος, αλλά, εφόσον από τις περιστάσεις αντιλαμβάνονται τη θεμελίωση ασφαλιστικού δικαιώματος στο πρόσωπό τους, οφείλουν να ενεργούν αυτεπάγγελα για την πραγμάτωσή του και αν είναι απαραίτητη η σύμπραξη του ασφαλισμένου να τον ενημερώνουν και να τον καθοδηγούν.» (ΣΤΕ*

3583/1972, ΣτΕ 3692/1982, ΔΕφΑΘ 3382/1997 ΕΔΚΑ 1998/121, ΔΠρΠατ 173/99 ΕΔΚΑ 1999/311¹. « [...] Περαιτέρω, επί των διαφορών οι οποίες αναφύονται κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας των κοινωνικών ασφαλίσεων, ενόψει και της πολυπλοκότητας των σχετικών με την ασφαλιστική νομοθεσία ρυθμίσεων καθώς και της συνεπεία τούτου εύλογης δυσχέρειας την οποία εμφανίζει η ακριβής γνώση εκ μέρους των ασφαλισμένων της διαδικασίας που πρέπει να τηρήσουν για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων και συμφερόντων τους, γεννάται από τις αρχές της χρηστής διοίκησης η υποχρέωση των διοικητικών αρχών να καθιστούν προσιτά στους ασφαλισμένους τα εκάστοτε δεδομένα της ασφαλιστικής τους κατάστασης και μάλιστα κατά τρόπο σαφή και απλό (ΔΠρΘεσ 4978/1999, ΔΕφΑΘ 3382/1997, 4627/1997).»

Η περίπτωση του κυρίουείναι ενδεικτική μιας δυσλειτουργίας της προβλεπόμενης διαδικασίας, που προκαλεί δυσμενή αποτελέσματα για τον ασφαλισμένο. Στην προκειμένη περίπτωση τα ασφαλιστικά όργανα όφειλαν να ενημερώσουν τον ασφαλισμένο σχετικά με το ποια ημερομηνία θεωρείται, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, ως ημερομηνία λήξης της συντάξιμης υπηρεσίας του. Εάν ο ενδιαφερόμενος είχε καθοδηγηθεί σωστά από τον ασφαλιστικό του οργανισμό, θα είχε υποβάλει αίτηση συνταξιοδότησης αμέσως μετά τη γνωμάτευση της Β/βάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής ΠΕΔΥ, που απεφάνθη ότι είναι ανίκανος να εξακολουθήσει την άσκηση των υπηρεσιακών του καθηκόντων. Κανένας λόγος δεν υπήρχε, πλην της ελλιπούς ενημέρωσης, να υποβάλει ο ασφαλισμένος αίτηση συνταξιοδότησης μετά την παρέλευση σχεδόν ενός μηνός από την οριστική κρίση της υγειονομικής επιτροπής περί μη ιάσιμης αναπηρίας του και να απωλέσει το συνταξιοδοτικό του δικαίωμα επί 27 ημέρες, με δυσμενείς για τον ίδιο οικονομικές συνέπειες αφού κλήθηκε να επιστρέψει, ποσό περίπου 1000 € που αναλογεί σε παροχές της επίμαχης χρονικής περιόδου.

III. Προτάση

Στην προκειμένη περίπτωση, η συνταξιοδότηση του κυρίουαπό την ημερομηνία της αίτησης συνταξιοδότησης και όχι από την ημερομηνία λήξης της υπηρεσίας του μπορεί να ανταποκρίνεται σε νομική σκοπιμότητα, αλλά οδηγεί σε δυσμενή για τον ασφαλισμένο αποτελέσματα, αφού οδηγεί στην απώλεια χορήγησης της συνταξιοδοτικής παροχής επί ένα σχεδόν μήνα. Πράγματι, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 29, παρ. 5, του ΑΝ 1846/1951, ΦΕΚ Α' 179, *Περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει: *5 Η καταβολή της σύνταξης αρχίζει από την ημέρα κατά την οποία υποβλήθηκε από τον ασφαλισμένο η αίτηση για απονομή σύνταξης. Ωστόσο, ο νομοθέτης της διάταξης προέβλεψε στο εδ. α): 5. Κατ'*

¹ Μωυσιδής Βλαδίμηρος, *Κοινωνική Ασφάλιση, Γενικές Αρχές-Βασικοί Κανόνες*, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα - Θεσσαλονίκη, 2003, σ. 228.

εξαιρέση:α) σε περίπτωση αναπηρίας, για την οποία καταβλήθηκε επίδομα ασθένειας, η καταβολή της σύνταξης αρχίζει από την επόμενη της λήξης της επιδότησης ή, με επιλογή του ασφαλισμένου από την έναρξη της επιδότησης, εφόσον από τότε και στο εξής ο ασφαλισμένος κρίνεται ανάπηρος.

Για να μη δημιουργηθούν κενά ασφαλιστικής προστασίας για τον ανυπαίτιο ασφαλισμένο, το δευτεροβάθμιο διοικητικό όργανο, λαμβάνοντας υπόψη ότι η είσπραξη μιας ασφαλιστικής παροχής παρατείνει πάντα τον κοινωνικοασφαλιστικό δεσμό μεταξύ του ασφαλιστικού φορέα και του δικαιούχου της παροχής², θα μπορούσε να δώσει τη δυνατότητα παρατάσεως του ασφαλιστικού δεσμού κατά το χρονικό διάστημα που ο ασφαλισμένος ελάμβανε αναρρωτική άδεια με αποδοχές. Κατά τον τρόπο με τον οποίο καθιερώνεται ευχέρεια συνυπολογισμού διαστημάτων καταβολής συντάξεων αναπηρίας ή επιδομάτων ασθένειας και ανεργίας μέχρι να συμπληρωθούν οι απαραίτητες ημέρες εργασίας για τη σύνταξη γήρατος³ κατά τον ίδιο τρόπο το **επίμαχο χρονικό διάστημα από 7/11/14 έως 5/12/14 θα μπορούσε να εκληφθεί ως χρόνος διανυθείς στην επιδότηση ασθένειας** και επομένως να μην επέλθει διακοπή του ασφαλιστικού δεσμού. Στην περίπτωση αυτή, η καταβολή της σύνταξης θα μπορούσε να αρχίσει όχι από την ημέρα υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης, αλλά από την ημέρα λήξης της αναρρωτικής άδειας ή κατ' επιλογή του ασφαλισμένου από την έναρξη της επιδότησης ασθένειας (σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 29, παρ. 5, εδ. α) του ΑΝ. 1846/1951).

Επειδή η ορθή ενημέρωση των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους αποτελεί βασική υποχρέωση του Ιδρύματος, που συμβάλει όχι μόνο στην αποφυγή απώλειας ασφαλιστικών δικαιωμάτων και στην εμπέδωση της εμπιστοσύνης του πολίτη στη διοίκηση, αλλά και στην καλή λειτουργία της υπηρεσίας,

Επειδή στη συγκεκριμένη περίπτωση κανένας άλλος λόγος δεν υπήρχε, πλην της ελλιπούς ενημέρωσης, για να καθυστερήσει ο ασφαλισμένος να υποβάλει αίτηση συνταξιοδότησης μετά την παρέλευση σχεδόν ενός μηνός από την οριστική κρίση της υγειονομικής επιτροπής περί μη ιάσιμης αναπηρίας του και να οδηγηθεί κατ' αυτόν τον τρόπο σε απώλεια της συνταξιοδοτικής παροχής επί 27 ημέρες,

Ο Συνήγορος του Πολίτη σας παρακαλεί να ανακαλέσετε την υπ. αριθμ. 11659/11-06-2015 απόφασή σας κατά το μέρος που αφορά στην ημερομηνία έναρξης συνταξιοδότησης και στο ποσό που οφείλει από αχρεωστήτως καταβληθείσες μισθοδοσίες και να ρυθμίσετε το συνταξιοδοτικό ζήτημα του κυρίου..... κατά τρόπο ώστε:

² Κρεμαλή, Δ. Κωνσταντίνου, οπ. π. 322 επ.

³ Άρθρα 40 και 47 παρ. 12 του Ν. 2084/92, ΦΕΚ 165 Α' και Απόφαση Διοκ. Πρωτ. Πάτρας 173/99, στην Επιθεώρηση δικαίου Κοινωνικής Ασφάλισης ΕΔΚΑ 1999/311.

α) το επίμαχο χρονικό διάστημα από 7/11/14 έως 5/12/14 να εκληφθεί ως χρόνος διανυθείς στην επιδότηση ασθένειας και επομένως να μην επέλθει διακοπή του ασφαλιστικού δεσμού επί τόσες ημέρες,

β) να μην αναζητηθούν από τον ασφαλιστικό φορέα και να επιστραφούν στον ασφαλισμένο τα ποσά που αντιστοιχούν στο επίμαχο χρονικό διάστημα είτε ως οφειλόμενες συνταξιοδοτικές παροχές είτε ως παροχές ασθένειας σε χρήμα κατ' επιλογή του ενδιαφερόμενου,

γ) εναλλακτικά, να γίνει δεκτή η ένσταση του κυρίουκαι να μην παρακρατηθεί το αναλογούν ποσό της μισθοδοσίας από 7/11/14 έως 5/12/14 από τα αναδρομικά της σύνταξής του και να επιστραφεί το παρακρατηθέν ποσό.

Εν αναμονή της απάντησής σας, ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συνεργασία και παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνηση ή πληροφορία θελήσετε.

Με εκτίμηση,

Χρήστος Α. Ιωάννου
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποιήσεις

Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης
Περιφερειακή Διεύθυνση Συντάξεων ΝΠΔΔ
Τμήμα Συντάξεων Υπαλλήλων ΙΚΑ
Γερανίου 42
104 31, Αθήνα

Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης
Ε' Τοπικό Υποκατάστημα Μισθωτών Θεσσαλονίκης
Τ. Οικονομίδα 1 και Κασομούλη
546 55, Καλαμαριά
Θεσσαλονίκη

Κύριο.....